

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

V. Mateiu: Punctul de sprijin.

Fl. Mureșanu: Două tendințe.

Z. Man: Conferința preotească din protop. Dej.
Cronică. — Ordine circulare.

Concurs pentru distribuirea de burse. — Licitatii minuende pentru zidirea bisericilor din Gălpăia și Cucerdea. — Concurs pentru întregirea parohiei Mănăstireni I.

PUNCTUL DE SPRIJIN

Precum pregătirea marelui războiu, — sfânt pentru noi, — dar omoritor de ființe, distrugător de suflete, așezăminte și instituții în ansamblu, s'a extins de-alungul multor decenii, asemenea și urmările lui dăinuiesc de un deceniu mai bine, și grosul veninului otrăvitor par'că abia de acum fișnește din sufletu-i infernal.

Desigur că nu eroii acestei epopei naționale poartă vina, căci ei cu sfortări supraomenești și cu credința primilor martiri, au realizat visul nostru secular. Nu! ei au fost pretutindeni conduși de idealul sfânt: Tronul, Țara și Națiunea, pentru cari și-au jertfit viața, sănătatea și ori-ce interes; iar cei întorși după izbândă, desigur doresc și nizuiesc la progresul și înflorirea acestei țări consolidate prin sângele lor.

Dar ei sunt azi răzlețiți și umbriți de mulțimea eroilor răsăriți după războiu; căci de-odată cu învingătorii glorioși s'au întors și simulanții sedentari, buimăciți de groază și frică, cu coloanele vertebrale zdruncinate de bubuitul tunurilor, căutând să-și manifesteze eroismul și curajul „post bellum“, prin atacuri la drumul mare, crime, omoruri, spargerii, furturi, abuz de putere și încredere, seduceri și toate vitejiile fioroase ce apar în număr progresiv în coloanele fiecărui cotidian. Teren este prielnic în cuprinsul acestei țări cu hotarele mărite prin jertfe aduse de aceia cărora li s'a designat spre amintire și cinstire o singură zi din

an, pe când tot restul cu senzațiile zilnice îi onorează pe cei din urmă.

La început cu indignare și cu o îngrijorare apăsătoare, apoi cu nițică indiferență și nepăsare și în urmă cu o vinovată obicinuință, omenirea le trece cu vederea, căutându-le justificarea cu ușurință în două cuvinte: „urmările războiului“.

Fiecare războiu își are urmările sale, morale, materiale și politice; dar toate acestea nu sunt un scut sub al cărui acoperământ să-și poată face fiecare de cap, sustrăgându-se cu ignorare dela sancțiunile legilor. Natural, este mai ușor să trăiești în belșug și iresponsabilitate, sustrăgându-te cu cinism tuturor legilor și obligațiunilor sociale; iar odată ridicat la șirul întâiu — fie pe un pedestal șubred de abuz și și nedreptate, — dar odată ajuns la înălțime, nu te mai atinge nici puterea legilor cari au și ele excepții și interpretări diferite, și poți opera liber, — sub mâna ocrotitoare a puterii, de care dispui.

Doar lumea prinsă în angrenajul materialismului epidemic ce bântuie, vrea bani, belșug și plăceri de ori-ce fel și pe ori-ce cale. Muncă, sinceritate și tăcere sunt monede învechite din timpul romantismului, al căror sunet nu se mai aude în zgomotul asurzitor al mașinilor, cu mecanismul și iuțea cărora caută să se identifice și omul, devenit om-mașină. Ideie, contemplație, credința, dreptatea, binele, frumosul și poezia, toate zămislite din liniștea și frământarea

sufletească, sunt abandonate asemenea unei haine demodate, — pentru a face loc banului abundent, mașinilor și independenței aparente, al căror miraj orbește mulțimea, dar a cărui echivalent este mult inferior celor dintâiu.

Și, Roma — cu idealul atins odată — ar fi petrecut mai departe, alunecând vertiginos pe povârnișul decadenței morale și materiale; cerând doar mereu „panem et circensem“ sau „pecuniam“ din abundență. Pusă la adăpostul grijilor existenței, poate să soarbă cu nesaț fiecare clipă prinsă din viteza mașinilor; dar din plină viteză a trebuit să se oprească brusc, semnalându-se pericolul neînălțurat — tot mai aproape, ...deci altă direcție!

Ajunsa la marginea prăpastiei amenințătoare, ea dibuiește în căutarea unui punct de sprijin, pentru a putea ieși din această stare labilă, recurgând — cu injurii și acuze reciproce — la diferite societăți și organizații socialiste și comuniste, la gărzi, etc., neglijând însă complect sufletul și morala creștină, a căror putere n'a dat greș nici când.

Cu îngrijorare vezi în societate ca și în colț de stradă, aceleași fețe congestionate de frământări lăuntrice, ce mocnesc sub presiunea judecății, dar cari în formă de lapsusuri erump din subconștient, manifestându-se prin priviri aprinse, cuvinte grele și gesturi vehemente și amenințătoare. Oamenii atinși în punctul vulnerabil al existenței și conservării, stăpâniți de grija zilei de mâne, scormonesc cu lăcomie din cenușa trecutului, vina și păcatul, — atribuindu-le unuia și altuia, — dar nu caută microbii ce rod la baza familiei, societății și statului, a căror stârpire numai ar putea aduce îndreptarea și asanarea stării actuale mizere.

Atâta vreme, cât supremul ideal — devenit idol stăpânitor — este banul, de a cărui strălucire îmbătați, bărbatul aleargă și se aventurează în diferite afaceri, — indiferent de natura lor, — numai pentru a câștiga mai mult și mai mult.

Femeia (mamă?) uită de îndatoririle Corneliei pentru Grachii ei, lăsându-i în grija bonei și servitoarei, pentru a-și putea procura multe alte plăceri în schimb, în clu-

buri, teatre, baluri, apoi la băi îndepărtate de casa-i plicticoasă și lipsită de variații.

Fetița încă pe băncile școlii, are un singur ideal și vis, care este, reușita ei de miss, voiajul la Galveston și Chili, cu premii și aclamații și, de aici drumul deschis spre Hollywood, unde odată ajunsă, va lua locul lui Greta Garbo și Gloria Swanson, apoi serile voluptoase cu râuri de cocktail și whisky ce vor curge în vila-i proprie, cu automobilul la scară.

Și în urmă, băiatul uită de școală și lecții, în vederea filmului aventuros cu Harry Piel, detectiv și Tom Mix, ca șef de bandiți.

Se poate ca în asemenea împrejurări să se scurgă viața normal?, când noi înșine ne-am depărtat și de scop și de mijloace. E drept că ne va fi greu să ne întoarcem la datorie, mai ales când ea ne cere abandonarea multora din aceste plăceri obicnuite, deși ne oferă multe alte și mai durabile în loc. Dar pentru a putea ieși din această situație devenită insuportabilă, ne trebuie voință tare și un punct puternic de sprijin, cu ajutorul cărora să smulgem din adâncul subconștientului pornirile păcătoase ce ne influențau pașii noștri din trecut.

Acest punct de sprijin îl vom găsi ușor în toate învățăturile legii creștine, cari *pot* și ar *trebui* să servească ca normative de conduită și activitate fiecărui savant, în ori ce lucrare.

Înapoi deci la religie și învățăturile ei, începând dela *cele 10 porunci, la faptele milei, la morala creștină*, izvorul și factorii reconfortării noastre sufletești imperios necesară azi! Când sufletul nostru se va umplea de credință și iubire, ne vom putea toarce cu încredere și firul speranței, pentru viitor. Aceasta va aduce mulțumirea și fericirea atât de căutată și dorită în familie, prin ea în societate și Stat; prin ea se va reîntrona cinstea, onoarea, demnitatea, dreptatea și legalitatea, încrederea reciprocă și toate celelalte atribute și calități atât de căutate și necesare azi, cari toate își au punctul de sprijin în morala creștină, iar cu ea împreună formează sprijinul și tăria societăților omenești și a neamurilor.

V. Mateiu.

Două tendințe.

Obiectivism protestant și subiectivism ortodox

„La Confiance“, revistă lunară a Asociației Pastorilor din Franța, în numărul de pe Sept.—Oct. 1930, ocupându-se într'un articol: „Biserica și nouile timpuri“, de ideile și tendințele ce agită protestantismul actual, ajunge la concluzia unei reforme religioase care se impune în mod imperios. Și lucru ciudat e, că natura acestei preconizate reforme este de ordin cultural, privind aspectul de adorație al trăirilor religioase, element socotit până acum cu totul pe planul al doilea.

Ceea ce primă pentru Reforma sec. XVI, era edificarea interioară a individului, prin cuvântul ce pătrundea adâncul inimei, direct, fără nici un alt intermediar, simbol, icoană ori reprezentare, făcând să vibreze și ultima fibră a subiectivității umane.

Atât timp cât a fost rostit de graiul „mirelui“, poate a fost suficient cuvântul, căldura sufletului lui dispensând de alte practici rituale pe cei ce stăteau cu el la masă. Neputința firii omenești răzimată însă numai pe propriile ei picioare, nu răzbește, alunecă. Căci, religia dacă este o specifică, adâncă și vitală nevoie practică a omului („lucrați până e ziuă“) și este, răspunsul adecvat acestei nevoi nu poate să-l dea numai sentimentul, imaginația, o stare de conștiință ori o experiență, ci o acțiune practică, *un cult*. Sentimentul religios cere un cult, iar acesta la rândul lui condensând volatilitatea trăirilor individuale, într'o conștiință religioasă colectivă, solidară, constituie singurul mijloc de o continuă împăspătare și intenzificare a conștiinței religioase trăite în cea mai înaltă și sublimă experiență religioasă — rugăciunea creștinească de adorație, cerere și mulțumire, („rugați-vă neincetat...“)

Or protestantismului lipsea coesiunea prosternării în fața Divinității unice, ideal al aspirațiilor eterogenității universale, ceea ce a intoxicat sufletul protestant cu îngâmfarea autonomiei individuale, fapt care a dus în mod fatal la răpciuga sectelor celor mai bizare. Pietismul sec. XVII, este o ripostă la acest dezechilibru între aspectul edificator și de adorare a vieții creștine protestante. Astăzi, după aproape trei vea-

curi, se cristalizează o fericită reacțiune împotriva unei tradiții unilaterale și îndeosebi după marele războiu, catalizator al atâtor soluții ajunse în decursul vremii la saturație.

De unde înainte cultul protestant se mărginea exclusiv la cuvântul vorbit, la predică, în 1924 apare la Paris o carte a lui Dr. C. Dieterlen: „Liturghia Evanghelică pentru usul bisericii protestante“, în care preconizează un cult chiar foarte bogat. Ordinea cultului este împărțită în: cultul propriu zis, adică un cult de adorație, constător din răspunsuri psalmodice obligatorii și de altă parte predica ce „în timpuri obișnuite nu va trebui să treacă peste un sfert de oră“.

În 1925 apare la Lausanne o altă carte a lui G. Moret: „Liturghie pentru usul Cultului Protestant“. Este o liturghie muzicală cu cântări alternative, cor și comunitate. (În paranteză zis, ambii acești liturghi sunt laici.)

În Germania aceleași preocupări culturale. Indată după războiu, Rittelmeyer a înființat la Stuttgart o „Comunitate Creștină“, asociație ce nu urmărește alt scop decât a efectua prin mijlocul unui nou cult o veritabilă renaștere a culturii sufletești desechilibrate. Ceva mai mult, Rittelmeyer în ceremoniile sale întrebunțează lumânări, tămâie și vestimente sacerdotale, afectând tendințe sacramentale și de adorație.

Și aici în Strasbourg, la biserica protestantă pentru cult francez, în fiecare Duminică după masă, se execută un program de muzică religioasă, fie cu instrumente ori cu voce și o scurtă alocuție, — ceea ce ar corespunde vecerniei noastre. Chiar și construcțiile bisericilor mai noi, caută să răspundă noiei tendințe, fiind construite în planul bisericilor ortodoxe, cu absidă pentru altar și pictate cu scene religioase.

Ceea ce se afirmă în general din partea protestantismului actual este tendința de obiectivare a subiectivismului, în forme tradiționale creștine, în timp ce la noi o tendință tocmai opusă, o sforțare de a reda prin ajutorul cuvântului, un nou dinamism subiectivității religioase, ce unora li-se pare că s'a sterilizat în ritualism anemic și banal. Excesul ar trebui să ni-l temperăm cu realitățile istorice și protestantismul ne poate sluji de o primă mărturie. Dacă s'au ven-

tilat opinii pentru simplificarea cultului și liturghiei ortodoxe, ce cuprinde părți perimate, cum este liturghia catechumenilor ce nu mai are rațiune, ar fi bine să nu trecem cu vederea că la biserica reformată „Sf. Iohn“ din Lausanne se celebrează o liturghie „creștină“ a cărei primă parte poartă titlul: „Missa Catechumenorum“ (Proanaphora) iar o a doua parte: „Missa fidelium“ (Anaphora). Mai departe, dacă se simte nevoia unei galvanizări spirituale prin cuvântul amvonului să nu ne înșelăm că formele liturgice sunt o piedecă și prin timpul ce-l reclamă nu mai poate fi o rețetă pentru psihoza vitezei și impacienței vremii. Datoria ce ne incumbă e, nu să înlocuim ceea ce nu vom putea niciodată să înlocuim cu altceva, ci să dăm viață acestor forme așa cum au avut-o odinioară, să turnăm în ele căldura convingerilor creștinești. Ortodoxia și-a făcut un titlu de glorie, de a fi păstrat în puritatea ei învățătura și practica creștină, și pe bună dreptate. Dar atunci când era vorba ca la acest tesaur primit dela înaintași, când era vorba să punem în aceste forme o fărâmă din sufletul nostru se pare că atunci mai lăsam s'o facă altul. Ori ceea ce cereau aceste forme era ritmul cuvântului edificator și aci nu am prea fost noi ortodocși. Deci nu reforma formelor, cari sunt cele mai sublime dintre tot ce a conceput mintea omenească, ci reforma noastră sufletească, care să ne facă accesibilă calea spre izvorul tradiției armonice dintre formă și cuprins, despre care un protestant are următoarele cuvinte: „Biserica Orientului care a părăsit amvonul, își amintește că cel mai magnific predicator al Creștinătății a fost un Patriarch de Constantinopol. Graiul său de aur însă abia apusese și predica s'a stins. Acum însă, după 1500 ani, Cuvântul lui Dumnezeu își cere ieșire din mormântul în care teologia mistogogică și teurgia sacramentală l-au înmormântat“.*)

În pragul nouilor tendințe, spre aceste vremi străbune să ne îndreptăm.

Strasbourg, Ian. 1931.

Fl. Mureșanu.

*) R. Will, profesor la Facultatea Protestantă Strasbourg: „Le Culte“ vol. I, pag. 6.

CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința preotească din protopopiatul Dejului.

— Cuvântul Președintelui. —

Intrunirile noastre preotești de două ori pe an, sunt impuse și de superioritatea noastră bisericească, cu scopul ca în aceste întruniri pe lângă că învățăm pe alții să ne desăvârșim și noi tot mai mult, învățându-ne unii pe alții în sfta diregătorie la care ne-am angajat.

Nevoile și asprimea ceasului de acum, cu tot cortegiul curentelor subversive și prejudecăților postbelice, ne impun stringerea rândurilor noastre tot mai mult și înarmarea noastră cu nou armament intelectual și moral, potrivit cerințelor vremii și așteptărilor societății.

Religiile încă evoluiază și religia noastră n'a fost staționară ci conservatoare-progresistă ținând seamă de duhul vremii potrivit spiritului dinamic ce stăpânea pe misionarii ei, preoții.

Un duh de regenerare sufletească a cuprins și pe credincioșii bisericii noastre, o sete după adevărul evanghelic se manifestă la ei destul de puternic. Noi nu putem să stăm indiferenți în fața acestor porniri sufletești ci trebuie cu un aparat metodic să captăm aceste curente dându-le direcția luminoasă a ortodoxiei naționale. Să ne punem deci în fruntea credincioșilor noștri, ce dibuiesc, să-i mângăiem, să-i convertim, să sfărâmăm toate prejudecățile, să facem să dispară tot ce primejduiește spiritul și tradiția acestui neam.

Trebue să umplem atmosfera ce o producem în jurul nostru cu credința ortodoxiei naționale și să conducem masele către inima și adevărurile divine reale alui Isus Hristos. Să ne facem chestie de conștiință și de ambiție personală ba chiar de interes de tagmă, să avem masele pe partea noastră.

Această datorie ce ni se impune ne vom putea-o împlini numai și numai prin uciderea odihnei comoade ce ni se reproșează și de mulțori cu tot dreptul, purcând la muncă:

În școală catechizând cu conștiință, dragoste și râvnă; în biserică predicând cu sentimentul sfânt de apostol; afară, scoțând amvonul din biserică și așezându-l în drum, la încrucișarea ulițelor, pe câmp sub cerul azuriu al împrejurimii, la prohod, botez, nuntă, pomenirea morților și apoi în tot locul unde vei observa că falsitatea încearcă să distrugă credința, pe care tu iubite frate trebuie să o ridici.

Apoi să adunăm credincioșii în jurul nostru organizându-i în societăți religio-culturale cu programe de înălțarea sufletului și a vieții zilnice către desăvârșirea biblică posibilă pe pământ.

Casa noastră prin armonia vieții membrilor ei și religiozitatea ce-i stăpânește, aranjamentul intern, nu luxos, ci curat și cu gust, cu grădină împodobită cu pomi sădiți de preot și flori grijite de preoteasă apoi legume și zarzavaturi de tot felul cultivate de ambii va fi predica cea mai cu efect din veac în veac, va împinteni puternic sufletul credincioșilor spre frumsețea și ce e folositor.

Biserica, casa lui Dumnezeu, ținută în curățenie și împodobită cu gust la stăruințele preotului prin societatea femeilor credincioase, împrejmuită de o grădină împodobită cu flori și trandafiri și bogată verdeață va reaminti credincioșilor de frumsețea împărăției lui Dumnezeu.

Cimitirele sunt o forță de împăciuire și convertire între oameni. Din cimitir nu se coboară nimeni cu gânduri păcătoase de necurăție oriucidere. De pe morminte vezi vulcanul vieții, zice un servitor francez. Acestuia trebuie să-i dăm atenția cuvenită în programul muncii noastre, ca să nu fim dimpreună cu credincioșii noștri taxați de nește barbari.

Cimitirele noastre trebuie să le facem o grădină sftă împodobită cu podoabele bogate și frumoase ale florilor și pomilor de tot felul, el trebuie să fie o grădină de reculegere sufletească. Alte neamuri cum grijesc de cimitir ba chiar și bătrânii noștri!

Poporul danez de pildă dă o deosebită atenție cimitirului. Ba la ei fiecare mormânt e o grădiniță împodobită cu flori și trandafiri frumoși cu o bancă de șezut și

o masă de lucru. Cei vii țin legături de gânduri cu cei ce s'au mutat la cele vecinice.

La noi? Știți ce-i la noi. Cu toate ordinele de îngrijire ce s'au dat, cimitirele în unele locuri sunt câmpuri neglijate, neîngrădite, pline de bălării de tot felul. O! ce lipsă de respect față de cei duși dincolo! Iubite frate! tu care ești doctor al sufletelor și misionar al poeziei biblice dute și cu mâna ta curățește bălăriile ce revoltă bunul simț și luminează sufletele întunecate ale fiilor tăi. Propovăduiește dragostea de raiu prin îngrijirea cimitirului.

Fraților! Priviți cu atenție și vedeți cum deasupra orizontului bisericii ortodoxe se ridică pe îndelete nori negri iluminați din când în când prin strătări de fulgere, ce vor descărca precipitațiuni furtunoase asupra ei. Bărbați de stat și ai bisericii chiar întrezăresc zile grele pentru biserica noastră și în România și în consecință și pentru preoții ei. Reproșuri ba chiar învinuiri se aduc fețelor bisericesti depe tribunele parlamentului prin ziare și convorbiri particulare, considerându-ne pe noi preoții de niște parazitari ai societății. Biserica ortodoxă stă umilă prin insuficiența puterilor ei morale în fața tuturor acestor atacuri. Deci trebuie să ne desmetecim, să ne reconfortăm puterile, să ne înarmăm cu nou și perfecționat armament moral și intelectual, să ne concentrăm, căci a sunat goarna de mobilizare a tuturor virtuților morale. Să pornim la muncă, la luptă gata de orice jertfă ni s'ar cere, să grijim să nu cădem jertfa indiferentismului și hodinei noastre.

Să nu uităm însă în această luptă a noastră nici de un armament care folosit după preceptele Dumnezeirii, revelate nouă în biblie, ne ridică la cer, folosit altfel ne coboară la iad. Acel armament este bogăția — banul. Să punem baza unui fond de ajutorare pentru preoții din acest județ. Să ne adunăm bani albi pentru zile negre. Va sosi timpul, când statul cu toate obligațiile sale luate față de biserica noastră cu ocazia secularizării averilor mănăstirești ne va denega și modestul sprijin material de acum și așa vom fi avizați numai la sprijinul credincioșilor noștri de-i vom ști avea pe lângă noi iar de nu ei vor striga pentru prima oară răstignește-i.

Sulevând aceste chestiuni, cari trebuie să se preocupe în conferințele noastre. Vă binevenitez și salut cu dragostea de frate iar adunarea o declar deschisă.

Zaharie Man
protopop-preș.

CRONICĂ

Predică în Biserica Catedrală. Duminecă, 15 Februarie c., va predica la Sf. Liturghie *Laur. Curea*, iar la Vecernie *Dr. I. Vască*.

Inaugurarea conferințelor biblice-religioase din Cluj s'a făcut Duminecă în 1 Februarie la ora 4 d. a., una în sala festivă a liceului Gheorghe Barițiu sub conducerea părintelui protoiereu Gh. Opreanu, misionarul eparhial, cealaltă în școala primară nr. 9 din str. Războeni, sub conducerea părintelui profesor de teologie Dr. Andrei Buzdug, cu concursul corului studenților Academiei teologice împărțiți în două echipe.

Programul a fost compus din conferințe și coruri religioase și naționale, fiind ascultat cu multă plăcere în ambele locuri de mulțimea auditorilor, cari au umplut salele spațioase.

Inceputul cu așa strălucit succes încurajează să se continue aceste conferințe în toate Duminecile sub patronajul și cu binecuvântarea Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan.

Moartea generalului Berthelot. După moartea generalului Joffre, Franța a trebuit să îndure încă o pierdere prin moartea generalului Berthelot, care a fost răpus de aceeași boală ca și marele său coleg. Generalul Berthelot și dacă nu s'a ridicat la același renume militar, pentru țara noastră a fost cel mai iubit general francez. La intrarea României în războiu gen. Berthelot a fost trimis la noi ca șef al misiunii militare franceze. În această calitate a lucrat la reorganizarea trupelor noastre, în deosebi în timpul retragerii în Moldova; pregătind marea biruință finală. După încheierea păcii a intrat alături de Regele Ferdinand cu trupele române în București. Pentru meritele militare a fost decorat cu „Mihai Viteazul“

și a fost împroprietărit, dându-i-se o moșie în jud. Hunedoara, pe care o vizita în fiecare an. Cu el am pierdut un prieten sincer și devotat cum puțini avem în străinătate.

Dumnezeu pedepsește pe martorii mincinoși. În judecătoria din Turnu-Măgurele s'a întâmplat următorul caz. Niște contrabandiști de țigări din Bulgaria au adus pe săteanul Petre Vilara să facă o depozitie mincinoasă în favorul lor ca să scape de o amendă de 20.000 Lei. A fost pus să joare pe sfta cruce. Judecătorul simțind că a depus jurământ fals l-a muștrat zicându-i: „bine măi omule, eu văd că minți, nu ți dai seamă că martorul mincinos e pedepsit și de Dumnezeu și de lege“. La asta martorul adânc impresionat a rămas ca trăsnit și n'a mai putut îngâna nici o vorbă, ci privind fix la cruce a început să tremure și s'a prăbușit în nesimțire. Cu greu mare a fost readus la simțire. Contrabandiștii înfricați au recunoscut că ei l-au hotărât cu promisiuni ca să jure fals.

Propagandă pentru calendarul fix, s'a întezit din nou prin directorul Ligii Internaționale pentru Calendarul unic. l-a reușit să convingă mai multe state pentru adoptarea acestui calendar, ba chiar și Liga Națiunilor va ținea în Octomvrie a. c. o conferință pentru discutarea lui. În timpul apropiat numitul director va veni și în România, pentru a lua contact cu guvernul și alte autorități competente. Nădăjduim că se va duce și prin Basarabia, ca să vadă ce înseamnă a schimba un călindar.

Un plebiscit al desarmărilor. Lordul Robert Cecil, delegatul Angliei în Liga Națiunilor a preconizat ideia ca în cauza desarmării generale să se întrebe prin plebiscit toate popoarele. A spus că fiecare cetățean ar urma să răspundă la următoarele întrebări: 1. Dorești ca fiii tăi, cari azi umbă la școală sau se joacă, într'un viitor război să fie omoriți, sau prezăriți, numai pentru faptul că unele state voesc ca neînțelegerile dintre ele să le dispute pe calea armelor? 2. Ești mulțumit cu aceea că în fiecare zi din an în Europa se cheltuește pentru înarmare câte 40 milioane de lire st., când toate instituțiile sociale, religioase și de educație sunt în re-

gres? 3. Ești gata să lupți pentru aceea ca guvernul țării tale, toate conflictele cu alte țări să le aplaneze prin mijlocirea Ligii Națiunilor, ca să ducă o politică de pace în interesul fiecărui popor și să nu prade banii pe lucruri netrebuitoare? — Puțini cetățeni s'ar afla să dea răspunsuri negative.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 569—1931.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Apropiindu-se timpul conferințelor de primăvară, dispunem următoarele:

1. Programele ce se fac, să se extindă cel puțin la 2 zile consecutive, în care timp preoțimea încontinuu va sluji și va predică, va spovedi și va cumineca credincioșii chemați din toate parohiile învecinate, cu prapori, drapele și corurile ce au.

2. Pe lângă temele ce vor da P. C. protopopi, pentru predici și conferințe, tema oficială, ce trebuie s'o lucreze în scris fiecare preot, este: „Cum se poate justifica principiul național în biserică pe baza Sf. Scripturi.“

3. Să ni se trimită din vreme programul și data exactă a acestor conferințe și să ni-se facă raport amănunțit asupra lor cu indicarea numărului exact al celor împărtășiți cu Sfintele Taine.

Cluj, la 27 Ianuarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 245—1931.

Ordin circular

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Văzând că în unele locuri serviciile religioase oficiate la sărbătorile naționale, sunt reclamate și chiar executate la locul întâi de confesiuni, vă împrăștiăm din nou ordinul Ministeriului de războiu Nr. 4224 din 1926, care este în vigoare și astăzi și este de următorul cuprins:

„La oficierea slujbelor religioase pentru pomenirea eroilor și celorlalte serbări naționale, biserica ortodoxă este aceea la care trebuie să se officieze serviciul religios, in-

diferent de gradul ierarhic pe care îl are slujitorul, iar programul oficial odată stabilit trebuie respectat de toate confesiunile“.

Preoții sunt îndrumați să respecte această dispoziție.

Ori-ce ingerințe streine și abateri dela această dispoziție, se vor arăta Ministerului și ni se va raporta și nouă.

Cluj, la 27 Ianuarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 543—1931.

(9) 1—3

CONCURS

Consiliul eparhial ort. rom. din Cluj, ca administrator al fundațiilor puse sub chivernisirea sa, prin aceasta publică concurs pentru distribuirea bursei din fundațiile următoare:

1. Trei burse de câte 2000 Lei din fundațiunea „Dumitru Manovicu“, pentru tineri elevi de liceu sau aplicați la meserii, de pe teritoriul protopopiatului Abrud și Câmpeni.

2. O bursă de 1500 Lei din fundațiunea „Zeno Popescu“, pentru un elev dela școlile din Reghinul-săsesc.

3. O bursă de 500 Lei din fundațiunea „Petru și Lucreția Cadar“, pentru un tânăr ort. rom. din Lunca-Bradului, dedicat pe carieră industrială.

Bursele se vor conferi pe bază de cereri, înaintate acestui Consiliu, în termen de 30 de zile dela prima publicare a concursului.

La cerere se vor alătura:

1. Estras de naștere.
2. Atestat școlar.
3. Certificat de moralitate.
4. Dovadă dela oficiul parohial din localitatea domiciliului, că este avizat la ajutor.

Cluj, la 24 Ianuarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 7—1931. Parohial.

(7) 1—1

Edict de licitație.

Consiliul parohial ortodox român din comuna Cucerdea, județul Târnava-mică, dă în întreprindere pe cale de licitație publică, zidirea Bisericii din lemn, conform

planului și devizului aprobat deja de Ven. Consiliu eparhial din Cluj, cu Nr. 7773 din 1930, și invită pe cei interesați, ca până la 15 Februarie a. c., ora 12 a. m., să-și înainteze Consiliului parohial, ofertele în scris, închise și sigilate.

Licitația se va ținea în aceeași zi la ora 2 p. m.

Comuna Bisericească va da numai bani. Deci atât materialul necesar cât și lucrătorii și transportul, cad în sarcina antreprenorului care va lua lucrarea.

Concurenții vor depune în vadiu în număr, hârtii de valoare, Libel de bancă acceptabilă sau imobil liber de sarcini, de cel puțin 10% din prețul total din deviz, care e de Lei 370.567.—

Planul, proiectul de deviz și condițiile speciale de executare, se pot vedea la Oficiul parohial ort. rom. din Cucerdea.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea Bisericii, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanță și soliditate.

Epitropia nu supoartă spesele de participare la licitație.

Cucerdea, la 16 Ianuarie 1931.

Petru Sămărghișan,
paroh ort. rom.

Simion Popa,
epitrop I.

Văzut: **R. Popa,** protopop.

Nr. 20—1931. Parohial. (8) 1—1

Licitație minuendă.

Consiliul parohial ort. rom. din comuna *Gălpâia*, jud. Sălaj, dă în întreprindere pe cale de licitație minuendă zidirea bisericii, conform planului și devizului aprobat de Ven. Consiliu Eparhial din Cluj, sub Nr. 663/931 și invită pe cei interesați ca până la 1 Martie a. c., ora 9 a. m., să-și înainteze Consiliul parohial oferte în scris, închise și sigilate.

Licitația se va ținea în aceeași zi (1 Martie) la ora 11 a. m. Comuna bisericească pe lângă bani va mai da în natură piatra, nisipul și apa transportate la șantier, iar pentru ars cărămida va da lemnele de lipsă și va transporta cărămida la locul de edi-

ficare. Celalalt material necesar, transportarea lui, cât și lucrătorii cad în sarcina antreprenorului ce va lua lucrarea.

Concurenții vor depune un vadiu în număr, hârtii de valoare, libele de bancă acceptabile, sau imobil liber de sarcini, de cel puțin 10% asupra prețului total din deviz.

Planul, devizul și condițiile speciale de executare se pot vedea la Oficiul parohial ortodox român din Gălpâia.

Consiliul își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanție și soliditate. Epitropia nu supoartă spesele de participare la licitație.

Gălpâia, la 23 Ianuarie 1931.

Gavril Câmpeanu,
preot.

Iov Gog,
epitrop I.

Văzut: **I. Ghiurișan,** protopop.

Nr. 10—1931

(5) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. I. *Mănăstireni I.*, din protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate.
2. Sesiune parohială 32 jughere.
3. Stola uzitată.
4. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 12 Ianuarie 1931.

Oficiul Protopopesesc ort. rom. în conțelegere cu Consiliul parohial din Mănăstireni.

Aurel Muntean, protopop.